

**BÖLGELER VE ÜLKE BOYUTUNDA 2023-2024 ÜRETİM
YILI (EKİM 2023-NİSAN 2024) BUĞDAY REKOLTE
ÖNGÖRÜSÜ**

PROF. DR. BAYRAM SADE

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ 2024 MISIR VE BUĞDAY KONGRESİ

25 MAYIS 2024-ADANA

BÖLGELER (Ekim 2023-Nisan 2024)	2023-2024 Yağış (mm)	Uzun Yıllar Yağış (mm)	Uzun Yıllara Göre Değ. (%)	2022-2023 Yağış (mm)	Geçen Yıla Göre Değ. (%)
Türkiye Geneli	434	432	Aynı	374	+16
Marmara	561	500	+12	367	+53
Ege	415	492	-16	375	+11
Akdeniz	485	566	-14	429	+13
İç Anadolu	238	279	-15	233	Aynı
Karadeniz	447	447	Aynı	459	Aynı
Doğu A.	494	400	+24	382	+30
Güneydoğu A.	549	475	+16	435	+26

Sonbahar Mevsimi

- Ülke geneli uzun yıllar ve geçen yıldan daha fazla yağış (%23 ve %69).
- Yağış artışları tüm bölgelerde yüksek.
- Uzun yıllara göre %7 (Karadeniz) - %41(Doğu Anadolu) artış.
- En yağışlı ay Kasım.
- Tüm bölgelerde yeterli ve sağlıklı çıkış, kış öncesi yeterli gelişim.

Kış Mevsimi

- Ülke geneli yağış uzun yılların %7 altında, geçen yılın %66 üzerinde.
- Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da uzun yılların üzerinde (%24 ve %5), diğer bölgelerde %5 (Karadeniz) - %29 (Ege) altında yağış.
- Tüm bölgelerde kurak bir Aralık (Doğu Anadolu hariç), yağışlı bir Ocak.
- Ülke genelinde oldukça kurak bir Şubat.

Mart Ayı

- Ülke genelinde uzun yılların %14 üzerinde, geçen yılın %27 altında yağış.
- İç Anadolu uzun yıllar civarında, Marmara, Ege ve Akdeniz altında, diğer bölgeler üzerinde yağış.
- Doğu Anadolu hariç (aynı seviyede), tüm bölgelerde geçen yıla göre düşük yağış.

Nisan Ayı

- Ülke geneli uzun yılların %50, geçen yılın %67 altında yağış.
- Tüm bölgelerde uzun yılların ve geçen yılın oldukça altında yağış.
- İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde Nisanın son 10 günü lodos.
- 1-13 Mayıs ülke genelinde uzun yıllara göre yüksek yağış (Marmara ve Ege'de uzun yıllar civarında, diğer bölgelerde oldukça üzerinde).
- Gelişme yaklaşık 2 hafta ileri (Yağışların etkinliği bölgelere ve bölge içerisinde lokasyonlara göre farklı).
- Boy kısalması.
- Lokal dolu zararları.
- Özellikle iç bölgelerde soğuk zararı.

Rekolte Tahmini Parametreleri

- Yağış Miktarı
- Yağışın Mevsim ve Aylara Dağılımı
- Yağış Tipi
- Sıcaklık
- Verimlilik Açısından Kritik Gelişme Dönemlerinde iklim parametreleri durumu
- Lokal Faktörler (Rüzgar, Dolu, Hastalık, Zararlı gibi)
- Ekim alanı
- Saha bilgileri

Sıcaklık

➤ Bu üretim sezonu normallerin oldukça üzerinde sıcak.

➤ Uzun Yıllara göre

Ekim 1,5

Kasım 3,2

Aralık 3,5

Ocak 2,8

Şubat 3,4

Mart 1,5

Nisan 4,3 derece daha sıcak olmuştur.

➤ **Mart son 53 yılın en sıcak 9. ayı, diğer aylar son 53 yılın en sıcak ayları.**

➤ Sıcaklık artışı; yağışın etkinliği, yeraltı ve üstü su kaynakları ve gelişim hızına etkili.

➤ Yağış tipi; Doğu Anadolu ve yüksek lokasyonlar dışında yağmur.

Marmara Bölgesi

- 561 mm yağış (uzun yılların %12, geçen yılın %53 üzerinde).
- Kırklareli ile Balıkesir'de yağış artışları daha belirgin.
- Yatma, hastalık popülasyonlarında artış.
- Buğday ekim alanında önemli bir değişim yok.
- Uzun yılların biraz altında kış yağışı.
- Mart ve Nisanda yağış seyri düşüştü.
- Nisanın son haftası ve Mayısın ilk iki haftası daha yağışlı
- **Uzun yıllar düzeyinde bir rekolte öngörüsü.**

Ege Bölgesi

- 415 mm yağış (uzun yılların %16 altında, geçen yılın %11 üzerinde).
- Uzun yıllara göre yağış azalışı Afyonkarahisar çevresinde daha yüksek.
- Düşük yağışlı kış mevsimi.
- Mart ayında düşük, Nisanda oldukça düşük yağış.
- 1-13 Mayıs arasında uzun yıllara yakın yağış seyri.
- Buğday ekim alanında artış.
- **Buğday rekoltesi uzun yılların %7 altında.**

Akdeniz Bölgesi

- 485 mm yağış (uzun yıllara göre %14 azalma, geçen yıla göre %13 artış).
- Uzun yıllara göre yağış azalışı Göller Bölgesi özellikle Burdur'da daha yüksek.
- Hastalık popülasyonlarında artış.
- Az yağışlı kış mevsimi.
- Mart düşük yağış.
- Nisan sınırlı yağış (23 mm).
- 1-13 Mayıs yüksek yağış.
- Buğday ekim alanında artış.
- **Buğday rekoltesi uzun yılların %2 altında.**

İç Anadolu Bölgesi

- 238 mm yağış (uzun yılların % 15 altında, geçen yıl düzeyinde).
- En fazla yağış azalışı Konya'nın güneyi ve Eskişehir çevresi.
- Düşük yağışlı kış.
- Mart uzun yıllar düzeyinde yağış.
- Nisan düşük yağış (21 mm).
- Kuvvetli Lodos.
- Mayısın ilk iki haftası uzun yılların üzerinde yağış.
- Lokal dolu zararı.
- Soğuk zararı
- Buğday ekim alanı artışı.
- **Uzun yılların %3 altında buğday rekoltesi.**

Karadeniz Bölgesi

- 447 mm yağış (uzun yıllar ve geçen yıl düzeyinde).
- Batı Karadeniz'de yağış artışları daha belirgin.
- Kış mevsiminde uzun yıllar düzeyinde yağış.
- Mart ayında uzun yılların üzerinde yağış.
- Nisan ayında düşük yağış (17 mm).
- 1-13 Mayıs yüksek yağış.
- Ekim alanında önemli değişiklik yok.
- **Rekolte uzun yıllara kıyasla %3 artış.**

Doğu Anadolu Bölgesi

- 494 mm yağış (uzun yıllardan %24, geçen yıldan %30 yüksek).
- Batı ve güney kesimlerde yağış artışı daha belirgin.
- En yağışlı il Hakkari.
- Kış mevsimi yağışlı.
- Mart ayında yüksek yağış trendi devam.
- Nisan ayında önemli düzeyde yağış (40 mm).
- 1-13 Mayıs uzun yılların oldukça üzerinde yağış.
- Tüm sezon yüksek yağışlı.
- Buğday ekim alanında önemli değişim yok.
- **Rekoltede uzun yıllara göre % 13 artış.**

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

- 549 mm yağış (uzun yıllara göre %16, geçen yıla göre %26 yüksek).
- En fazla yağış artış gösteren il Şırnak.
- Hastalık yoğunluğunda artış.
- Kış mevsimi yağışlı.
- Mart ayında oldukça yüksek yağış.
- Nisan ayında önemli düzeyde yağış (44 mm).
- 1-13 Mayıs uzun yılların oldukça üzerinde yağış.
- Doğu Anadolu ile birlikte yüksek yağışlı bölge.
- Buğday ekim alanında artış.
- **Rekolte uzun yıllara göre %18 artış.**

Rekolte

- Ülke buğday Ekim alanı 7,5 milyon hektar.
- Buğday rekoltesi; Marmara'da aynı düzeyde, Ege'de %7, Akdeniz'de %2 ve İç Anadolu'da %3 düşüş, Güneydoğu Anadolu'da %18, Doğu Anadolu'da %13 ve Karadeniz'de %3 artış.
- Ülke buğday rekoltesinin uzun yıllar ortalamasına (20 milyon ton) göre %2,05 artarak 20,410 milyon ton olabileceği öngörüsü.

İklim Parametreleri İle İlişkili Bitki Yetiştiriciliği ve Gelişimi Açısından Bazı Değişimler

- Bitki gelişimi ileri.
- İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde geç ekim mümkün olmuş, risk oluşturmamış.
- İç Anadolu ve Geçit Bölgelerinde aşırı bitki gelişimi sonucu kış öncesi hayvan otlatma, biçme (Maliyet artışı ve zararlanma riski).
- Yüksek fare ve köstebek popülasyonu (doğal dengeyi bozan uygulamalar). Kalıcı çözüm; kaybettiğimizi bulmakta, biyolojik ve biyoteknik mücadeleyi daha güçlü devreye sokarak doğal dengeyi yeniden tesis etmekte.

Diğer Değerlendirmeler

- İklimin gidişatı ile tarımsal uygulamalar zamanlama açısından uyumlu olmalı (**akıllı teknolojilerden yararlanma-TİGEM'e bağlı bir TİM, Tarım Kredi Kooperatifleri- ve teknik destek alma**).
- Aşırı/gereksiz sulama, gübreleme, ilaçlama gibi maliyeti artıran, değişik riskler ortaya çıkaran ve çevresel sürdürülebilirliği zorlayan uygulamalardan kaçınılmalı.
- **En yüksek verim yerine maliyet, çevre ve gelir dengesini koruyacak optimum verim düzeyi hedeflenmeli.**
- **Tarım danışmanlığından yararlanılmalı.**
- Çevresel risklere karşı **tarım sigortası-gelir korumalı sigorta-** yaptırılmalı.
- **Ezberler bozulmalı, her yıl ayrı değerlendirilmeli, tarlada daha fazla izimiz ve gözümüz olmalı, teknoloji odaklı bir üretim zorlanmalı.**

TEŞEKKÜR EDERİM